

[Prima Pagină](#) > ... > [Bani/Creanțe Pecuniare](#) > [Insolvență/faliment](#) > [Spain](#)

Insolvență/faliment

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Împotriva cui se poate declanșa o procedură de insolvență?

Procedura de insolvență se aplică atât debitorilor care intră sub incidența dreptului civil, cât și comercianților, indiferent dacă sunt persoane fizice sau persoane juridice.

Regulamentele care o reglementează sunt stabilite în textul reformat al Legii privind insolvența (*Texto Refundido de la Ley Concursal*), aprobat prin Decretul legislativ regal nr. 1/2020 (*Real Decreto Legislativo 1/2020*) din 5 mai 2020. Legea nr. 16/2022 din 5 septembrie 2022 a introdus modificări la legea spaniolă privind insolvența, care transpune Directiva (UE) 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie.

Ce tipuri de proceduri de insolvență sunt prevăzute în legislația spaniolă?

Noile norme în materie de insolvență prevăd trei tipuri de proceduri de insolvență:

1. Insolvența (*concurso de acreedores*), reglementată de cartea I a textului reformat al Legii privind insolvența.
2. Restructurarea datoriilor (*reestructuración de deudas*), inclusiv posibilitatea notificării înainte de începerea negocierilor, astfel cum se prevede în cartea II.
3. Procedurile speciale pentru microîntreprinderi, reglementate de cartea III.

Care sunt cerințele pentru deschiderea procedurii de insolvență în temeiul cărții I?

Orice debitor poate fi declarat în stare de insolvență, indiferent dacă este persoană fizică (inclusiv minorii sau persoanele lipsite de capacitate juridică) sau persoană juridică, antreprenor sau consumator, deși legea conține anumite condiții în legătură cu tipul debitorului în cauză. De exemplu, procedurile speciale pentru microîntreprinderi se aplică debitorilor care sunt persoane fizice sau juridice, care desfășoară o activitate comercială sau profesională și care îndeplinesc anumite cerințe (articolul 685).

Persoanele juridice pot fi declarate în stare de insolvență, chiar dacă sunt în curs de lichidare. Este lipsit de relevanță dacă ele fac parte dintr-un grup de societăți, întrucât pot fi declarate în stare de insolvență una sau mai multe societăți care fac parte dintr-un grup, însă nu și grupul ca atare.

Procedura de insolvență poate fi deschisă cu privire la o succesiune, cu condiția ca aceasta să nu fi fost acceptată în mod necondiționat.

Autoritățile care reprezintă organizarea teritorială a statului, organismele din sectorul public și alte organisme de drept public nu pot fi declarate în stare de insolvență.

2 Care sunt condițiile de deschidere a unei proceduri de insolvență?

Condiții de deschidere a procedurii de insolvență:

Legislația prevede că, în vederea deschiderii procedurii de insolvență, este necesar să fie îndeplinite anumite condiții prealabile de natură subiectivă și obiectivă:

(A) Condiție prealabilă subiectivă (articolul 1): orice debitor poate recurge la o procedură de insolvență (insolvență, restructurare, proceduri speciale pentru microîntreprinderi), indiferent dacă este persoană fizică sau persoană juridică, antreprenor sau consumator.

Autoritățile care reprezintă organizarea teritorială a statului, organismele din sectorul public și alte organisme de drept public nu pot fi declarate în stare de insolvență.

(B) Condiție prealabilă obiectivă: insolvența debitorului, definită ca incapacitatea actuală sau iminentă de a-și achita datoriile în mod regulat, în cazul în care se preconizează că acesta nu va fi în măsură să le achite în termen de trei luni (articolul 2). Procedura de restructurare poate fi utilizată și în cazul în care există probabilitatea intrării în insolvență în următorii doi ani (articolul 585).

Părțile care pot solicita deschiderea procedurii de insolvență:

În funcție de persoana care depune cererea de insolvență, și anume debitorul sau creditorii, cerințele cu privire la formularea cererii sunt diferite.

În cazul în care procedura de insolvență este solicitată de debitor (procedura de insolvență voluntară), acesta trebuie să justifice în fața instanței starea sa actuală de insolvență sau iminența apariției acestei stări; și anume faptul că acesta nu își poate plăti datoriile în mod regulat. În cazul în care insolvența este actuală, debitorul este obligat să solicite deschiderea procedurii de insolvență în termen de două luni din momentul în care cunoaște sau ar fi trebuit să cunoască starea sa de insolvență.

Împreună cu cererea, debitorii trebuie să prezinte anumite documente, precum un raport asupra activității lor economice, un inventar al activelor, o listă a creditorilor în care indică garanțiile aferente creanțelor, o listă a salariaților și a conturilor acestora, în cazul în care aceștia sunt obligați să le păstreze.

Debitorii, care pot fi persoane fizice sau persoane juridice, sunt obligați să solicite deschiderea procedurii de insolvență în cazul în care se află într-o stare actuală de insolvență, definită ca situația în care o persoană nu își poate plăti datoriile în mod regulat. Pe de altă parte, în cazul în care insolvența este iminentă (acesta nu există încă, dar se anticipează), debitorii au doar dreptul de a solicita pronunțarea unui ordin de insolvență.

Formularea cererii în fața instanței comerciale (*juzgado de lo mercantil*) trebuie să respecte anumite cerințe obligatorii prevăzute la articolele 6 și 7 din textul reformat al Legii privind insolvența: un raport privind cazierul financiar și juridic al debitorului; indicarea faptului dacă acesta desfășoară o activitate economică; în cazul în care este persoană juridică, aceasta trebuie să identifice acționarii săi, administratorii sau lichidatorii și contabilul oficial; inventarul activelor și al drepturilor, cu informațiile corespunzătoare pentru identificarea lor; lista alfabetică a creditorilor, indicând adresa acestora, precum și valoarea și scadența creanțelor și garanțiile existente; dacă este cazul, o listă a angajaților; în cazul în care debitorul este obligat să țină contabilitatea, acesta este obligat să prezinte registrele contabile; și, în cazul în care aparține unui grup de societăți, debitorul trebuie să indice acest lucru și să prezinte conturile consolidate ale grupului.

Debitorii au obligația de a colabora cu judecătorul competent cu judecarea procedurii de insolvență și cu administratorii judiciari, nu numai în sens pasiv, și anume în sensul de a satisface cererile prezentate de aceștia, ci și în sensul activ al comunicării oricărui aspect important. Această obligație implică, de asemenea, obligația de prezentare (în fața instanței și a administratorilor judiciari), de colaborare și de informare. Aceste obligații se aplică debitorilor care sunt persoane fizice și directorilor de facto sau de jure ai persoanelor juridice, indiferent dacă aceștia ocupă funcția în prezent sau au ocupat această funcție în cursul celor doi ani precedenți. Nerespectarea acestei obligații generează prezumția de abatere intenționată sau de neglijență gravă, în scopul declarării insolvenței din culpă (în cazurile în care se aplică secțiunea vinovăției; și anume, ca urmare a aprobării unui concordat prejudiciabil sau a deschiderii procedurii de lichidare).

Debitorul poate fi declarat răspunzător pentru starea de insolvență și poate fi sancționat. Unul dintre scopurile procedurii de insolvență este de a analiza cauzele insolvenței și, în special, dacă comportamentul debitorului sau al altor persoane care îi sunt asociate în mod direct sau în mod indirect a contribuit la provocarea sau agravarea stării de insolvență. Aceasta presupune clarificarea răspunderii aferente folosind tabelul de sancțiuni prevăzut la articolele 455 și 456 din textul reformat al Legii privind insolvența.

Deschiderea procedurii și momentul în care procedura produce efecte:

Judecătorul trebuie să examineze documentația depusă și, în cazul în care insolvența sau insolvența iminentă este justificată, acesta trebuie să declare debitorul în stare de insolvență în aceeași zi în care a fost depusă cererea sau în ziua următoare. Dacă documentația depusă este incompletă, judecătorul poate acorda un singur termen de cinci zile pentru completarea acesteia.

De asemenea, deschiderea procedurii de insolvență poate fi solicitată de oricare dintre creditorii, caz în care procedura de insolvență este obligatorie (*concurso necesario*). Creditorii care solicită un ordin de insolvență trebuie să prezinte elemente de probă privind starea de insolvență actuală a debitorului și trebuie să prezinte dovada unui titlu executoriu împotriva debitorului, care arată că nu au fost obținute suficiente active pentru recuperarea datoriei, sau trebuie să furnizeze dovezi, pe baza anumitor elemente de fapt, care conduc la prezumția de insolvență, cum ar fi: încetarea de către debitor a plății datoriilor în general; existența unui sechestr general asupra activelor debitorului; ascunderea sau lichidarea accelerată a activelor; sau neplata anumitor datorii (impozite, asigurări sociale, creanțe ale lucrătorilor).

În cazul în care deschiderea procedurii de insolvență este solicitată de un creditor, debitorul este citat și poate contesta ordinul de insolvență. În astfel de cazuri, judecătorul convoacă o ședință în care părțile pot prezenta elemente de probă cu anumite limitări, iar judecătorul trebuie să decidă dacă debitorul este sau nu este în prezent în stare de insolvență și, dacă este cazul, emite un ordin de insolvență. De asemenea, procedura se deschide în cazul în care debitorul achiesează la ordinul de insolvență, nu îl contestă sau nu se prezintă la ședință.

Debitorii care sunt persoane fizice în situații de insolvență actuală sau iminentă care au datorii estimate de maximum cinci milioane de euro pot solicita deschiderea unei proceduri pentru a ajunge la un *acord de plată extrajudiciar*. Persoanele juridice care îndeplinesc cerințele prevăzute la articolul 631 din textul reformat al Legii privind insolvența pot proceda în același mod.

Decizia de deschidere a procedurii de insolvență își produce efectul imediat după pronunțare, chiar dacă este formulată o cale de atac.

Publicarea ordinului de insolvență:

Ordinul de insolvență trebuie să fie de preferință publicat prin intermediul mijloacelor electronice, iar un extras al deciziei trebuie publicat în Gazeta Oficială de Stat, deși judecătorul poate dispune publicarea sa în mai multe medii de informare, în cazul în care consideră că acest lucru este indispensabil.

Măsuri provizorii:

La solicitarea persoanei care solicită deschiderea procedurii de insolvență și, dacă este cazul, după ce a furnizat o garanție care să acopere eventualele datorii, aceasta, imediat ce judecătorul admite cererea, poate să adopte măsurile necesare pentru a se asigura că activele debitorului nu sunt înstrăinate, în modul prevăzut de dreptul procedural general.

3 Care sunt activele ce fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței? Care este regimul activelor dobândite de debitor după deschiderea procedurii de insolvență?

Active care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței

Toate activele și drepturile deținute de către debitor la momentul ordinului de insolvență, precum și toate activele și drepturile pe care debitorul le dobândește sau care sunt recuperate în cursul procedurii, fac parte din

masa bunurilor care face obiectul insolvenței sau din „activele care intră sub incidența procedurii”. Activele pe care legea le declară insesizabile sunt scutite.

Creditorii cu drepturi de preferință asupra navelor sau aeronavelor pot separa aceste active de masa bunurilor care face obiectul insolvenței prin măsurile permise de legislația în materie.

În cazul procedurilor de insolvență care implică debitori care sunt persoane fizice căsătorite, activele lor separate vor face parte din activele care intră sub incidența procedurii, iar în cazul în care aceștia au încheiat un acord cu privire la comunitatea de bunuri, activele comune vor fi de asemenea incluse, dacă sunt necesare pentru a acoperi obligațiile debitorului.

Procedura de insolvență nu implică întreruperea activității debitorului, acesta putând să continue activitatea societății sale, în conformitate cu acordul convenit pentru autorizarea sau suspendarea competențelor sale. În general, în cazurile de supraveghere a competențelor debitorului, în vederea administrării sau înstrăinării activelor este necesară o autorizație din partea administratorilor judiciari, însă este posibil ca anumite acte cu caracter general să fie autorizate în cazul în care fac parte din activitatea normală a societății. În principiu, până la aprobarea concordatului cu creditorii sau până la deschiderea procedurii de lichidare, activele nu pot fi grevate de sarcini în vederea finanțării societății aflate în stare de insolvență fără autorizare din partea instanței. Următoarea secțiune explică procedurile de suspendare sau de supraveghere a competențelor debitorului.

Jumătate din finanțarea obținută prin intermediul veniturilor noi sub formă de numerar în contextul unui proces de refinanțare este considerată creanță împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

4 Care sunt competențele debitorului, respectiv ale practicianului în insolvență?

Competențele debitorului

În principiu, punctul de plecare îl constituie distincția dintre procedura voluntară și procedura obligatorie (articolul 29). În primul caz, debitorul continuă să administreze și să dispună de activele sale și este supus supravegherii administratorului judiciar, având nevoie de autorizarea sau de acordul acestuia din urmă. În ceea ce privește procedura obligatorie, competențele debitorului legate de administrarea și de dreptul de dispoziție asupra activelor sunt suspendate, debitorul fiind înlocuit de administratorul judiciar. Reglementarea nu urmărește să sancționeze debitorul, ci scopul acesteia este mai degrabă să conserve activele și să protejeze rezultatul obținut în urma procedurii.

Cu toate acestea, condiția este ca debitorul să își continue activitatea economică, drept pentru care articolul 111 permite administratorului judiciar să stabilească un catalog de activități care, datorită naturii și valorii lor, sunt exonerate de măsurile de control necesare. Sistemul este flexibil, întrucât judecătorul poate să dispună, printr-o decizie motivată, suspendarea competențelor în cazul procedurilor voluntare și numai supravegherea, conform unei autorizații sau unui acord, în cazul procedurilor obligatorii, indicând riscurile pe care acesta speră să le evite și avantajele pe care speră să le obțină.

De asemenea, la cererea administratorului judiciar, acordul inițial privind limitarea sau schimbul de competențe poate fi modificat în orice etapă ulterioară, tot prin decizie motivată și după ascultarea debitorului (modificarea nu este automată), cu cerința ca această modificare să beneficieze de aceeași publicitate de care a beneficiat ordinul de insolvență.

Imediat după încheierea procedurii, ia sfârșit și limitarea competențelor. În caz contrar, aceasta se prelungește până la aprobarea concordatului cu creditorii, care poate stabili măsuri de limitare sau de interzicere a competențelor debitorului. În cazul în care procedura de insolvență se încheie prin lichidare, deschiderea acestei etape antrenează suspendarea competențelor debitorului.

Ca regulă generală, Legea privind insolvența urmărește ca bunurile debitorului care intră sub incidența procedurii de insolvență să rămână neschimbate; cu toate acestea, în anumite cazuri, este posibil ca unele dintre activele debitorului să fie vândute în cadrul procedurii de insolvență cu autorizarea judecătorului, care nu va fi necesară în unele cazuri. De asemenea, în cursul procedurii de insolvență, este posibilă vânzarea unităților de producție, în conformitate cu modalitățile prevăzute la articolele 215 și următoarele din textul reformat al

Legii privind insolvența.

Ca excepție de la regula generală privind continuitatea activității debitorului, se prevede că, la cererea administratorului judiciar și după ascultarea debitorului și a reprezentanților lucrătorilor, birourile debitorului pot fi închise sau activitatea sa poate fi suspendată. Atunci când aceasta presupune rezilierea, suspendarea sau modificarea colectivă a contractelor de muncă, judecătorul trebuie să procedeze conform normelor speciale.

Legea prevede de asemenea obligații specifice cu privire la conturile debitorului, iar efectele procedurii de insolvență asupra organelor de conducere ale persoanelor juridice aflate în stare de insolvență sunt reglementate separat.

Numirea și competențele administratorilor judiciari în cadrul procedurilor de insolvență:

Administratorul judiciar este o persoană sau un organism necesar care asistă judecătorul și este însărcinat cu gestionarea procedurii de insolvență. De îndată ce a fost deschisă procedura de insolvență, judecătorul dispune începerea fazei a doua a procedurii, care include toate elementele privind numirea, dispozițiile de reglementare, competențele și responsabilitățile administratorului judiciar.

Administratorul judiciar este ales dintre persoanele fizice și juridice înregistrate în mod voluntar în Registrul Public al Insolvenței (*Registro Público Concursal*), în conformitate cu condițiile stabilite de lege. În acest scop, se face o distincție între procedurile de insolvență de nivel mic, de nivel mediu și de nivel mare. Prima numire din listă se realizează prin tragere la sorți și, ulterior, prin rotație, cu excepția procedurilor de mare anvergură, caz în care judecătorul poate desemna un administrator judiciar pe care îl consideră ca fiind cel mai potrivit, precizând motivele și în conformitate cu criteriile prevăzute de lege. În cazul procedurilor de insolvență care implică instituții de credit, judecătorul trebuie să desemneze un administrator judiciar dintre cei propuși de Fondul de restructurare ordonată a instituțiilor bancare (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*). Instanța trebuie să numească administratorii judiciari dintre cei propuși de Comisia națională pentru piața valorilor mobiliare (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*), atunci când se confruntă cu proceduri care implică instituții care fac obiectul supravegherii acestei comisii, sau de Consorțiul de stabilire a despăgubirilor din asigurări (*Consortio de Compensación de Seguros*), în cazul societăților de asigurare.

În mod normal, este numit doar un singur administrator judiciar. Cu titlu de excepție, în cadrul procedurilor de insolvență în care există motive de interes general care justifică acest lucru, judecătorul competent în materie de insolvență poate numi drept al doilea administrator judiciar un creditor din cadrul administrației publice sau un creditor care are calitatea de organism de drept public legat de respectiva administrație publică sau subordonat acesteia.

Articolele 57 și următoarele din textul reformat al Legii privind insolvența stabilește în detaliu statutul juridic al administratorului, care își asumă următoarele tipuri de obligații: obligații de natură procedurală; obligații referitoare la debitor sau la organele sale de conducere; obligații în materie de forță de muncă; obligații referitoare la drepturile creditorilor; obligații legate de raport și de evaluare; obligațiile referitoare la realizarea sau lichidarea activelor; obligații de natură secretarială. Cea mai importantă obligație este să prezinte raportul prevăzut la articolul 292, la care trebuie să adauge o propunere de inventariere a activelor și lista creditorilor.

Remunerația administratorilor judiciari este stabilită de judecător în conformitate cu o grilă de onorarii, astfel cum este stabilită în Decretul regal nr. 1860/2004 din 6 septembrie 2004.

Administratorului judiciar numit trebuie să accepte funcția primită și acesta poate fi respins sau demis de judecător, dacă există motive întemeiate. De asemenea, administratorii pot să desemneze asistenți delegați care să îi ajute în exercitarea atribuțiilor lor.

Judecătorul competent în materie de insolvență

Competența de soluționare a procedurilor de insolvență corespunde domeniului dreptului comercial, ca ramură specializată a dreptului civil. Judecătorul declară insolvența și conduce procedura. Articolul 86ter din Legea organică nr. 6/1985 din 1 iulie 1985 privind puterea judecătorească (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) instituie un catalog al competențelor care le revin judecătorilor instanțelor comerciale, inclusiv, în special, orice probleme care apar în domeniul procedurilor de insolvență.

Prin ordinul de insolvență sau înainte, ca măsură asigurătorie, judecătorul poate limita drepturile fundamentale ale debitorului. Aceste limitări pot include:

1. interceptarea comunicațiilor telefonice și poștale;
2. obligația de a locui în aceeași zonă în care se află adresa sa, cu posibilitate de arest la domiciliu; și
3. percheziția reședinței.

În cazul în care debitorul este persoană juridică, aceste măsuri pot fi de asemenea adoptate în legătură cu toți directorii sau lichidatorii săi actuali, sau numai cu o parte a acestora, precum și în legătură cu cei care au îndeplinit aceste funcții în cursul celor doi ani precedenți.

La rândul lor, articolele 52 și 53 din textul reformat al Legii privind insolvența acordă competență „exclusivă și absolută” judecătorului competent în materie de insolvență pentru o serie de materii care privesc, în general, toate actele care vizează sau au un raport direct cu bunurile debitorului. De asemenea, judecătorul are competența de a accepta sau a suspenda contractele de muncă în mod colectiv, atunci când angajatorul este declarat în stare de insolvență, și de a se pronunța în acțiuni în răspundere îndreptate împotriva directorilor sau lichidatorilor societății aflate în stare de insolvență.

În ceea ce privește hotărârile preliminare, precum și exclusiv în scopul procesului de insolvență, competența judecătorului se extinde de asemenea la chestiunile administrative sau sociale legate direct de procedura de insolvență.

Legea privind insolvența stabilește norme privind competența judiciară internațională și teritorială și norme specifice privind cursul procedural care trebuie urmat, care prevalează asupra normelor legislației procedurale generale.

5 În ce condiții se poate invoca o compensare?

După deschiderea procedurii de insolvență, nu poate avea loc nicio compensare a creanțelor sau a datoriilor debitorului. Cu toate acestea, compensarea este permisă dacă cerințele care stau la baza acesteia au fost îndeplinite înainte de pronunțarea ordinului de insolvență, chiar dacă decizia este emisă la un moment ulterior. Aceste cerințe sunt prevăzute în general la articolul 1196 din Codul civil (*Código Civil*) (reciprocitatea creanțelor, uniformitatea obligațiilor, precum și faptul că acestea trebuie să fie scadente și exigibile).

Procedura de insolvență cu un element de extraneitate este exceptată de la această regulă, dacă legea aplicabilă creanței reciproce a debitorului permite acest lucru în situațiile de insolvență.

6 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra contractelor în curs la care debitorul este parte?

Efecte asupra contractelor la care debitorul este parte:

Textul reformat al Legii privind insolvența reglementează efectele procedurii de insolvență asupra contractelor încheiate de către debitor cu terți în temeiul articolelor 156 și următoarele ale căror dispoziții afectează contractele a căror îndeplinire este pendinte înainte de pronunțarea ordinului de insolvență. Această chestiune este analizată în legătură cu contractele bilaterale, întrucât contractele unilaterale vor determina recunoașterea creanțelor creditorilor terți sau cererea ca respectivele creanțe să fie incluse în activele care intră sub incidența procedurii, astfel cum se prevede la articolul 157. Contractele încheiate cu administrațiile publice sunt reglementate prin lege administrativă specială.

Ca principiu general, articolul 156 stabilește că ordinul de insolvență în sine nu afectează contractele cu obligații reciproce care trebuie îndeplinite de debitor sau de cealaltă parte. Obligațiile debitorului se impută asupra masei bunurilor care face obiectul insolvenței. Toate despăgubirile rezultate din rezilierea sau rezoluțiunea contractelor sunt de asemenea considerate creanțe împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

Prin consolidarea validității acestor contracte, legea consideră lipsită de validitate orice clauză care acordă

dreptul de a anula sau de a rezilia contractul numai din cauză că una dintre părți este declarată în stare de insolvență.

În cazul în care este în interesul procedurii de insolvență, administratorul judiciar (în caz de suspendare) sau debitorul (în caz de supraveghere) poate solicita rezilierea contractului de către judecătorul competent în materie de insolvență. În astfel de cazuri, judecătorul trebuie să citeze debitorul, administratorul judiciar și cealaltă parte contractuală pentru a se prezenta în fața instanței. În cazul în care se ajunge la un acord între cei care apar în fața instanței, instanța va emite un ordin de reziliere sau de rezoluțiune a contractului. În caz contrar, litigiul va fi soluționat prin intermediul unei proceduri de insolvență incidentale, iar judecătorul va decide cu privire la orice aspect legat de restituirea plăților și de despăgubiri, care vor fi imputate asupra masei bunurilor care face obiectul insolvenței și care pot fi, evident, dezavantajoase în cazul în care suma este considerabilă.

Încetarea contractului din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale:

Ordinul de insolvență nu aduce atingere încetării contractelor bilaterale din cauza încălcării ulterioare a obligațiilor contractuale de către oricare dintre părți. În cazul contractelor cu executare continuă, dreptul de reziliere poate fi exercitat și în cazul în care neîndeplinirea obligațiilor s-a produs înainte de ordinul de insolvență. Cu toate acestea, chiar și în cazul în care există motive de reziliere a contractului, judecătorul, ținând cont de interesele procedurii de insolvență, poate dispune executarea contractului, dispunând ca plățile scadente sau plățile care trebuie să fie efectuate de către debitor să fie imputate asupra masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

Acțiunile în rezilierea contractelor trebuie să fie formulate în fața judecătorului competent în materie de insolvență, prin intermediul procedurii de insolvență incidentale. După admiterea cererii (și, prin urmare, încetarea convenită a contractului), eventualele obligații restante vor fi lipsite de validitate. În ceea ce privește obligațiile scadente, procedura de insolvență va include creanțele creditorilor care și-au îndeplinit obligațiile contractuale, dacă încălcarea obligațiilor contractuale de către debitor a avut loc înainte de ordinul de insolvență; în cazul în care această încălcare s-a produs ulterior, creanțele părților care și-au îndeplinit obligațiile vor fi imputate asupra masei bunurilor care face obiectul insolvenței. Creanțele vor include orice despăgubiri acordate pentru prejudicii.

Articolele 169 și următoarele din textul reformat al Legii privind insolvența conțin dispoziții care reglementează efectele asupra contractelor de muncă, iar articolul următor reglementează efectele contractelor privind cadrele superioare de conducere.

7 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra acțiunilor intentate de creditori individuali (cu excepția proceselor aflate pe rol)?

Interdicția formulării de noi acțiuni în constatare

Judecătorii instanțelor civile și ai instanțelor de dreptul muncii nu pot admite acțiuni care ar trebui să fie soluționate de judecătorul competent în materie de insolvență (în esență, cele îndreptate împotriva activelor debitorului).

În cazul în care printr-o eroare una dintre aceste acțiuni a fost admisă, se va dispune încetarea tuturor procedurilor și orice acte efectuate până în acel moment vor fi lipsite de validitate. Judecătorii din cadrul instanțelor comerciale trebuie de asemenea să se abțină să admită orice acțiuni formulate după deschiderea procedurii de insolvență și până la încheierea acesteia, dacă aceste acțiuni privesc creanțe referitoare la obligații comerciale împotriva directorilor societăților de capital aflate în stare de insolvență care și-au încălcat obligațiile, dacă există motive de lichidare.

Efectele ordinului de insolvență asupra procedurilor de executare și asupra procedurilor colective îndreptate împotriva activelor debitorului:

Regula generală este că, după deschiderea procedurii de insolvență, nu pot fi inițiate proceduri de executare individuale, judiciare sau extrajudiciare, iar procedurile administrative sau de recuperare a creanțelor fiscale împotriva activelor debitorului nu pot continua. În cazul în care această interdicție este încălcată, sancțiunea va

fi declararea nulității acțiunii. Regula prevede două excepții în cazul cărora executarea poate continua, în pofida emiterii ordinului de insolvență și până la aprobarea planului de lichidare:

1. procedurile de executare administrative în care au fost emise ordine de poprire sau de instituire a unui sechestru; și
2. procedurile de executare în materie de dreptul muncii, care implică instituirea unui sechestru asupra activelor aparținând debitorului înainte de pronunțarea ordinului, și cu condiția ca activele puse sub sechestru să nu fie necesare pentru continuarea activității comerciale sau profesionale a debitorului.

În ceea ce privește procedurile de executare silită în curs, articolul 55 alineatul (2) prevede că acțiunile care sunt în curs de desfășurare trebuie să fie suspendat începând cu data ordinului de insolvență, deși creanțele corespunzătoare pot fi analizate în cadrul procedurii de insolvență.

Există norme speciale pentru executarea garanțiilor reale, care sunt prezentate în secțiunea următoare, întrucât aceasta implică o analiză a efectelor asupra anumitor creanțe.

8 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra continuării proceselor în curs de soluționare în momentul deschiderii procedurii de insolvență?

Efecte asupra acțiunii în constatare pendinte la momentul pronunțării ordinului de insolvență

Acțiunile în constatare care implică debitorul și care sunt pendinte la data ordinului de insolvență vor continua până la pronunțarea hotărârii definitive, deși, în pofida acestui fapt, acțiunile în despăgubire prin care persoanele juridice pretind despăgubiri de la organele lor de conducere, lichidatori sau auditori vor fi conexe procedurii de insolvență și își vor continua parcursul lor procedural.

Procedura de arbitraj: convențiile de arbitraj care implică debitorul își pierd validitatea pe parcursul derulării procedurii de insolvență (articolul 52); prin urmare, inițierea procedurilor de arbitraj este interzisă după data ordinului de insolvență. Cele care sunt în curs de desfășurare vor continua până la pronunțarea unei hotărâri arbitrale definitive.

Dreptul debitorului de a formula acțiuni:

Legea stabilește legitimitatea debitorului de a introduce acțiuni în conformitate cu competențele pe care le deține. În general, în cazul în care debitorul este sub administrare judiciară, administratorul judiciar este cel care are dreptul de a formula acțiuni care nu au un caracter personal; în cazul în care debitorul este sub supraveghere, acesta are dreptul să formuleze acțiuni cu autorizația corespunzătoare din partea administratorului judiciar, dacă acțiunile privesc bunurile debitorului. În cazul supravegherii, dacă administratorul judiciar consideră că introducerea unei acțiuni este recomandabilă în interesul procedurii de insolvență și debitorul nu procedează în acest sens, judecătorul poate autoriza administratorul să formuleze acțiunea respectivă.

9 Care sunt principalele caracteristici ale participării creditorilor la procedura de insolvență?

Participarea creditorilor la procedura de insolvență

Creditorii pot adresa o cerere în acest sens judecătorului competent în materie de insolvență, iar debitorul poate contesta această cerere, caz în care se organizează o ședință și instanța emite o decizie prin ordonanță. În cazul în care judecătorul deschide procedura de insolvență, aceasta va fi considerată „obligatorie”, ceea ce în mod normal înseamnă suspendarea drepturilor de administrare și de dispoziție ale debitorului cu privire la activele sale și înlocuirea acestuia cu administratorul judiciar.

În cazul în care procedura de insolvență a fost deschisă, creditorii beneficiază de o perioadă de o lună de la publicarea ordinului în Gazeta Oficială de Stat pentru a-și prezenta creanțele, iar administratorul judiciar are obligația să îi informeze pe fiecare dintre creditorii identificați în documentele debitorului cu privire la obligația

de comunicare a creanțelor. Termenul nu este diferit pentru creditorii care au domiciliul în străinătate. Această comunicare trebuie formulată în scris și trebuie adresată administratorului judiciar; ea trebuie să identifice creanța pe baza informațiilor necesare privind valoarea, data la care s-a născut și data la care a devenit scadentă, caracteristicile și clasificarea preconizată ale creanței, iar în cazul în care se prezumă un drept de preferință special, trebuie indicate activele sau drepturile care fac obiectul plății și datele lor de înregistrare. De asemenea, trebuie incluse documente justificative. Aceste comunicări pot fi efectuate prin mijloace electronice.

Administratorul judiciar trebuie să decidă cu privire la includerea sau excluderea fiecărei creanțe și a valorii acesteia, precum și la clasificarea sa, pe o listă a creditorilor care va însoți raportul său. Creditorii care nu sunt mulțumiți de clasificarea sau de valoarea creanței sau de faptul că unele creanțe nu au fost incluse pot contesta raportul în termen de 10 zile prin formularea unei proceduri de insolvență incidentale, asupra căreia judecătorul se va pronunța printr-o hotărâre. Înainte de prezentarea raportului (în cele 10 zile înainte de prezentarea acestuia), administratorul judiciar va trimite o comunicare electronică către creditorii ale căror adrese le cunoaște, informându-i cu privire la proiectul de listă a creditorilor și la inventar. Creditorii care sunt nemulțumiți se pot adresa în scris administratorului judiciar pentru a remedia orice eroare sau pentru a li se furniza orice alte informații necesare.

Creditorii participă, de asemenea, la faza concordatului și la faza lichidării. În faza concordatului, aceștia pot prezenta o propunere de concordat și își pot exprima, de asemenea, azeziunea la propunerea inițială de concordat prezentată de debitor. În orice caz, ei vor fi convocați la adunarea creditorilor în care se va dezbate concordatul și se va vota aprobarea acestuia. În acest scop, este necesară prezența majorităților prevăzute la articolul 124 din Legea privind insolvența. Acest proces poate avea loc și sub formă scrisă, dacă numărul creditorilor este mai mare de trei sute.

Unii creditori pot contesta aprobarea concordatului (cei care nu participă la adunare sau cei care sunt lipsiți în mod nelegitim de dreptul lor de vot), iar după aprobare, creditorii pot invoca nerespectarea concordatului.

În faza de lichidare, creditorii pot prezenta observații cu privire la planul de lichidare prezentat de administratorul judiciar și cu privire la raportul final, înainte ca procedura de insolvență să fie declarată închisă.

În cadrul fazei de clasificare, creditorii au calitatea de parte și pot formula observații cu privire la raportul prezentat de administratorul judiciar și cu privire la avizul procurorului, însă aceștia nu pot să formuleze în mod legitim cereri de clasificare independente.

În sfârșit, în ceea ce privește închiderea procedurii de insolvență, creditorii pot să prezinte observații și împotriva închiderii procedurii în anumite cazuri.

10 În ce mod poate practicianul în insolvență să utilizeze sau să dispună de activele care fac parte din patrimoniu?

Înstrăinarea activelor incluse în masa bunurilor care face obiectul insolvenței în faza inițială

Dat fiind că procedura de insolvență nu suspendă activitatea debitorului, după declararea stării de insolvență, debitorul poate continua să dispună de activele sale în conformitate cu acordul de supraveghere stabilit: dacă este sub supraveghere, acesta va face obiectul unei autorizații sau al unui acord din partea administratorului judiciar, iar dacă este sub administrare, administratorul judiciar va fi responsabil de înstrăinarea activelor sale.

În principiu, până la aprobarea concordatului sau până la începerea fazei de lichidare, activele incluse în masa bunurilor care face obiectul insolvenței nu pot fi înstrăinate sau grevate de sarcini fără autorizarea judecătorului. Aceasta nu include:

1. vânzarea activelor pe care administratorul judiciar le consideră indispensabile pentru garantarea viabilității societății sau cerințele de numerar impuse de procedură;
2. vânzarea activelor care nu sunt necesare pentru continuarea activității debitorului, cu asigurarea că prețul corespunde în mod substanțial valorii atribuite activului în inventar; și
3. înstrăinarea activelor care sunt inerente continuării activității debitorului.

În acest ultim caz, atunci când debitorului nu i se suspendă dreptul de administrare și de dispoziție în legătură cu activele sale, administratorul judiciar poate stabili în prealabil măsurile sau operațiunile inerente activității comerciale sau afacerilor societății, pe care debitorul le poate efectua el însuși, în funcție de natura și valoarea acestora. De asemenea, debitorul poate să întreprindă el însuși aceste acțiuni din momentul pronunțării ordinului de insolvență, până în momentul în care administratorul judiciar își preia mandatul.

Înstrăinarea activelor incluse în masa bunurilor care face obiectul insolvenței în faza de lichidare:

În procesul de lichidare există două etape principale:

1. administrarea operațiunilor de lichidare în conformitate cu normele generale prevăzute de lege, în cazurile în care judecătorul sindic nu a aplicat norme speciale în procesul de lichidare (articolul 405 și următoarele);
2. plata creditorilor implicați în procedura de insolvență, din masa bunurilor care face obiectul insolvenței, cu condiția ca plata să poată începe chiar dacă operațiunile de lichidare nu s-au încheiat.

Cu toate acestea, trebuie precizat că nu toate operațiunile de lichidare se desfășoară în acest stadiu al procedurii. Anumite active pot fi realizate în timpul fazei inițiale în alte scopuri decât plata creditorilor, ca de exemplu în următoarele cazuri: activele care intră sub incidența procedurii pot fi conservate cu scopul de a menține activitatea economică a debitorului; creditorii cu drepturi de preferință asupra navelor sau aeronavelor pot separa activele respective de masa bunurilor care face obiectul insolvenței în cadrul acțiunilor pe care au dreptul să le formuleze în temeiul legii speciale; și, în sfârșit, anumite proceduri de executare silită inițiate de creditori privilegiați individuali înainte de procedura de insolvență pot continua, astfel cum se întâmplă și în cazul procedurilor de executare administrative dacă ordinul de instituire a popririi sau a sechestrului a fost emis înainte de pronunțarea ordinului de insolvență.

Legea stabilește norme specifice pentru vânzarea unităților de producție pe parcursul etapelor procedurii de insolvență (condusă de principiul protejării societății), astfel încât toate activele să fie transferate cu un singur contract de vânzare, iar pasivele aferente activității în cauză să fie transferate în baza unor norme speciale.

În principiu, vânzarea unităților de producție înseamnă transferul tuturor contractelor care sunt legate în mod instrumental de activitatea societății, însă nu și preluarea datoriilor apărute înainte de procedura de insolvență, cu excepția cazului în care cumpărătorii au legături cu debitorul sau a cazului în care se aplică normele de dreptul muncii referitoare la succesiunea afacerilor. În astfel de cazuri, judecătorul poate să își dea acordul ca respectivul cumpărător să nu își asume plata cuantumului salariilor sau al compensațiilor care erau scadente înainte de înstrăinare și ca acestea să fie acoperite din Fondul de garantare a salariilor (*Fondo de Garantía Salarial*). Pentru a asigura supraviețuirea întreprinderii, noul cumpărător și lucrătorii pot încheia acorduri de modificare a condițiilor colective de muncă.

11 Ce creanțe se înregistrează la masa bunurilor care face obiectul insolvenței debitorului și care este regimul creanțelor apărute după deschiderea procedurii de insolvență?

După deschiderea procedurii de insolvență, creanțele tuturor creditorilor, indiferent dacă sunt negarantate sau sunt privilegiate și indiferent de cetățenia și de domiciliul creditorilor, sunt incluse în pasivele debitorului. În această situație, pe baza principiilor *par condicio creditorum* și în conformitate cu „legea dividendelor” (*ley del dividendo*), scopul este acela de a oferi un tratament egal tuturor creanțelor în contextul stării de insolvență verificate a debitorului și atunci când este vorba despre stingerea tuturor datoriilor sale.

Există o distincție esențială inițială între creditorii implicați în procedura de insolvență și creditorii care nu sunt afectați de această procedură: creditorii înscrși la masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

Creanțele împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței sunt descrise la articolul 242 din textul reformat al Legii privind insolvența într-o listă restrânsă, în sensul că acele creanțe care nu sunt incluse sunt considerate creanțe care fac obiectul insolvenței. În principiu și în marea majoritate a cazurilor, acestea sunt creanțe generate ulterior ordinului de insolvență, ca rezultat al procedurii sau al continuării activității debitorului,

sau creanțe generate de răspunderea extracontractuală. Cu toate acestea, sunt incluse și alte cazuri, precum creanțele salariale aferente ultimelor 30 de zile lucrătoare anterioare ordinului de insolvență, într-un quantum care să nu depășească dublul salariului minim interprofesional garantat, și creanțele aferente obligației de întreținere a debitorului sau a persoanelor pe care acesta este obligat prin lege să le întrețină.

În alte cazuri, aceste creanțe rezultă din hotărârile pronunțate în cursul procedurii; de exemplu, pentru a stabili consecințele acțiunilor revocatorii sau ca urmare a încetării contractelor.

Jumătate din valoarea creanțelor rezultate din noile venituri sub formă de numerar acordate în cadrul unui acord de refinanțare poate fi considerată de asemenea creanță împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

În cazul procedurii de lichidare, creanțele care i-au fost acordate debitorului în contextul unui concordat și în conformitate cu dispozițiile articolului sunt, de asemenea, creanțe împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

Creanțele împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței sunt „predeductibile”; ceea ce înseamnă că acestea au prioritate față de alte creanțe și că nu sunt afectate de suspendarea acumulării dobânzilor.

Creanțe salariale pentru ultimele 30 de zile lucrătoare trebuie să fie plătite imediat. Restul de creanțe împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței sunt plătite pe măsură ce ajung la scadență, însă administratorul judiciar poate modifica această regulă dacă este necesar în interesul procedurii de insolvență și dacă există suficiente active pentru plata tuturor creanțelor împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței.

Cu toate acestea, legea stabilește norme specifice (articolul 473) pentru cazurile în care activele debitorului pot să nu fie suficiente pentru a plăti creanțele împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței. În astfel de cazuri, închiderea procedurii de insolvență este obligatorie. În cazul în care administratorul judiciar prevede acest lucru, el trebuie să informeze judecătorul și trebuie să procedeze la plata creanțelor împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței, în funcție de ordinea specifică.

12 Care sunt normele care reglementează înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor?

În cazul în care procedura de insolvență a fost deschisă, creditorii beneficiază de o perioadă de o lună de la publicarea ordinului în Gazeta Oficială de Stat pentru a-și prezenta creanțele, iar administratorul judiciar are obligația să îi informeze pe fiecare dintre creditorii identificați în documentele debitorului cu privire la obligația de comunicare a creanțelor. Nu există un formular special în acest scop. Nu există un termen diferit pentru creditorii domiciliați în străinătate, deși se vor aplica dispozițiile articolelor 53 și 55 din Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență.

Comunicarea creanței trebuie formulată în scris și trebuie adresată administratorului judiciar; ea trebuie să identifice creanța pe baza informațiilor necesare privind valoarea, data la care s-a născut și data la care a devenit scadentă, caracteristicile și clasificarea preconizată ale creanței, iar în cazul în care se prezumă un drept de preferință special, trebuie indicate activele sau drepturile care fac obiectul plății și datele lor de înregistrare. De asemenea, trebuie incluse documente justificative. Aceste comunicări pot fi efectuate prin mijloace electronice.

Administratorul judiciar trebuie să decidă cu privire la includerea sau excluderea fiecărei creanțe și a valorii acesteia, precum și la clasificarea sa, pe o listă a creditorilor care va însoți raportul său. Creditorii care nu sunt mulțumiți de clasificarea sau de valoarea creanței sau de faptul că unele creanțe nu au fost incluse pot contesta raportul în termen de 10 zile prin formularea unei proceduri de insolvență incidentale, asupra căreia judecătorul se va pronunța printr-o hotărâre. Înainte de prezentarea raportului (în cele 10 zile înainte de prezentarea acestuia), administratorul judiciar va trimite o comunicare electronică către creditorii ale căror adrese le cunoaște, informându-i cu privire la proiectul de listă a creditorilor și la inventar. Creditorii care sunt nemulțumiți se pot adresa în scris administratorului judiciar pentru a remedia orice eroare sau pentru a li se furniza orice alte informații necesare.

În cazul în care creditorii nu își comunică în timp util creanțele, ele mai pot fi incluse pe listă de către

administratorul judiciar sau de către judecător în momentul în care se soluționează contestațiile împotriva listei creditorilor, însă acestea vor avea statut de creanțe subordonate. Cu toate acestea, creanțele prevăzute la articolul 86 alineatul (3), creanțele care rezultă din documentele debitorului, creanțele înregistrate într-un titlu executoriu, creanțele garantate printr-o garanție reală înregistrată într-un registru public, creanțele care sunt înregistrate în alt mod în procedura de insolvență sau în alte proceduri judiciare, precum și creanțele a căror verificare este solicitată din partea administrațiilor publice nu vor fi subordonate din aceste motive și vor fi clasificate în mod corespunzător.

Creanțele comunicate după termen, care nu îndeplinesc nici aceste criterii pentru includerea în listă, pierd orice posibilitate de a fi plătite în cadrul procedurii de insolvență.

13 Care sunt normele care reglementează distribuția veniturilor încasate în urma valorificării activelor? Care este ordinea de preferință a creanțelor și drepturilor creditorilor în funcție de rangul acestora?

Legea prevede o clasificare a creanțelor din cadrul procedurilor de insolvență în trei categorii (articolul 269): privilegiate, negarantate și subordonate. Creanțele privilegiate sunt, la rândul lor, subîmpărțite în creanțe privilegiate speciale și creanțe privilegiate generale și apoi în diferite clase, în conformitate cu modalitățile prevăzute la articolul 287. Clasificarea creanțelor din Legea privind insolvența funcționează în mod automat. Categoria creanțelor negarantate este reziduală: toate creanțele care nu intră în celelalte două categorii de creanțe privilegiate sau de creanțe subordonate sunt creanțe negarantate.

(A) Creanțele privilegiate speciale (articolul 270) includ:

1. Creanțele garantate cu o ipotecă imobiliară, cu o obligațiune garantată cu ipotecă imobiliară sau cu o sarcină înregistrată asupra activelor sau drepturilor ipotecate sau gajate.
2. Creanțele garantate printr-o garanție reală mobilă asupra veniturilor obținute din bunul grevat de sarcini.
3. Creanțele din credite asupra activelor reabilitate, inclusiv creanțele lucrătorilor asupra obiectelor fabricate de ei în timp ce acestea se află în proprietatea sau în posesia debitorului.
4. Creanțele asupra plăților de leasing financiar sau asupra achizițiilor în rate de bunuri mobile sau imobile, în beneficiul locatorilor sau al vânzătorilor și, dacă este cazul, al garanțiilor financiare, sau asupra activelor închiriate sau vândute cu rezervarea proprietății, cu o interdicție de înstrăinare sau cu o condiție ulterioară în caz de neplată.
5. Creanțele garantate cu titluri de valoare, reprezentate în intrările contabile, asupra titlurilor de valoare grevate cu sarcini.
6. Creanțele garantate printr-un drept de garanție reală mobilă stabilit în documente publice asupra activelor sau drepturilor grevate cu sarcini care sunt în posesia creditorului sau a unui terț.

Privilegiul special va avea incidență doar asupra acelei părți a creanței care nu depășește valoarea garanției respective înregistrate în lista creditorilor. Valoarea creanței care depășește cuantumul recunoscut ca beneficiind de privilegiu special va fi clasificată în funcție de natura acestuia.

(B) Creanțele privilegiate generale (articolul 280) includ:

1. Creanțele salariale care nu beneficiază de privilegiu special, din suma care rezultă din înmulțirea cu trei a salariului minim interprofesional garantat cu numărul de zile de salariu în așteptarea plății; despăgubirile care rezultă din rezilierea sau rezoluțiunea contractelor, din suma corespunzătoare valorii minime legale calculate pe o bază care să nu depășească triplul salariului minim interprofesional garantat; compensațiile în caz de accidente la locul de muncă și boli profesionale, acumulate dinainte de pronunțarea ordinului de insolvență.
2. Sumele corespunzătoare impozitelor și contribuțiilor sociale reținute la sursă datorate de debitor în

conformitate cu o obligație legală.

3. Creanțele persoanelor fizice care decurg din activități independente și cele care le revin autorilor pentru cesiunea drepturilor de exploatare a operelor care fac obiectul protecției proprietății intelectuale, acumulate în cursul celor șase luni anterioare pronunțării ordinului de insolvență.
4. Creanțele fiscale și alte creanțe de drept public, precum și creanțele aferente contribuțiilor sociale care nu beneficiază de un privilegiu special. Acest drept de privilegiu poate fi aplicat în cazul a până la 50 % din totalul creanțelor deținute de autoritatea fiscală și, respectiv, din totalul creanțelor deținute de sistemul de securitate socială.
5. Creanțe aferente răspunderii civile extracontractuale.
6. Creanțele care decurg din noile venituri sub formă de numerar acordate în contextul unui acord de refinanțare care îndeplinește condițiile stabilite la articolul 71 alineatul (6) și din valoarea care nu este recunoscută drept creanță împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței.
7. Până la 50 % din valoarea creanțelor deținute de creditorul care a solicitat deschiderea procedurii de insolvență și care nu sunt considerate subordonate.

(C) Creanțele subordonate sunt prevăzute la articolul 281:

1. Creanțele care au fost comunicate târziu, cu excepția cazului în care acestea se referă la creanțe în temeiul recunoașterii forțate sau rezultate în urma hotărârilor judecătorești.
2. Creanțele care, pe baza acordului contractual, sunt subordonate.
3. Creanțele rezultate din suprataxe și dobânzi.
4. Creanțele rezultate din amenzi și sancțiuni.
5. Creanțele deținute de orice persoană care are o relație specială cu debitorul în condițiile stabilite în prezenta lege.
6. Creanțele apărute din acțiuni revocatorii din cauza constatării că o persoană a acționat cu rea-credință în actul contestat.
7. Creanțele rezultate din contracte cu obligații reciproce sau, în cazul reintegrării, în situațiile prevăzute în dispoziție.

Plata creanțelor

Plata creanțelor privilegiate speciale este suportată din activele și drepturile care intră sub incidența procedurii, indiferent dacă acestea fac obiectul executării individuale sau colective. Există norme speciale cu privire la aceste creanțe, care autorizează administratorul judiciar să le plătească din masa bunurilor care face obiectul insolvenței fără realizarea unor active specifice, degrevând sarcinile aferente acestora. De asemenea, este posibil ca activele să fie vândute grevate de sarcina existentă, iar cumpărătorul să își asume obligațiile debitorului. Pentru vânzarea acestor active, legea stabilește norme specifice la articolele 429 și următoarele.

Creanțele privilegiate generale sunt plătite în funcție de rangul acestora și pe baza unui sistem pro rata pentru fiecare categorie în parte. După aceea, sunt plătite creanțele negarantate, deși ordinea plăților poate fi modificată de judecător la cererea administratorului judiciar și în anumite condiții. Creanțele negarantate sunt plătite pe o bază pro rata și în funcție de lichiditate activelor incluse în masa bunurilor care face obiectul insolvenței.

Creanțele subordonate sunt plătite ultima dată potrivit ordinii prevăzute la articolul 309.

14 Care sunt condițiile și efectele închiderii procedurii de insolvență (în special prin concordat)?

(A) Concordatul creditorilor

După etapa inițială a procedurii de insolvență, atunci când activele și pasivele care fac obiectul procedurii au fost stabilite definitiv, există două soluții posibile: concordatul creditorilor (*convenio*) sau lichidarea (*liquidación*).

Atât debitorul, cât și creditorii care depășesc o cincime din pasivele sale pot prezenta o propunere de concordat. Articolele 317 și următoarele din textul reformat al Legii privind insolvența stabilesc elementele care trebuie incluse în propunerea de concordat, printre care se numără propunerile de remitere (reducere) a creanțelor, perioade de grație (amânări), modificări structurale (fuziune, divizare, transformare a societății aflate în stare de insolvență) sau transferul societății sau al unității de producție.

Pentru ca un concordat să fie aprobat de judecătorul sindic, un număr suficient de creditorii trebuie să susțină propunerea pentru a obține majoritățile necesare prevăzute de lege (articolul 376 și următoarele).

Concordatul intră în vigoare de la data hotărârii prin care a fost aprobat și, din momentul respectiv, procedura de insolvență nu mai produce efecte, locul acestora fiind luat de efectele concordatului. De asemenea, rolul administratorului judiciar ia sfârșit. Concordatul este obligatoriu pentru debitor și pentru creditorii subordonați și chirografari, precum și pentru creditorii privilegiați care au votat în favoarea proiectului. De asemenea, acesta poate obliga creditorii privilegiați în funcție de majoritățile atinse în aprobarea sa. Odată ce concordatul a fost pus în aplicare, judecătorul va trebui să constate acest fapt și să dispună închiderea procedurii de insolvență.

În cazul în care concordatul nu este respectat, orice creditor poate solicita judecătorului să constate această nerespectare.

Închiderea procedurii de insolvență

Cauzele pentru închiderea procedurii de insolvență sunt prevăzute la articolul 465 din textul reformat al Legii privind insolvența. În esență, procedura de insolvență se închide pentru următoarele motive:

1. ordinul de insolvență este revocat de instanța provincială (*Audiencia Provincial*);
2. este declarată conformitatea cu concordatul;
3. se constată că activele care fac obiectul procedurii sunt insuficiente pentru a plăti creanțele împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței;
4. se constată plata tuturor creanțelor recunoscute sau satisfacerea integrală a creditorilor prin alte mijloace;
5. după faza inițială, toți creditorii abandonează sau renunță la acțiune.

Închiderea trebuie aprobată de judecător, iar părțile interesate au la dispoziție o procedură pentru contestarea acesteia. Legea prevede dispoziții speciale în cazul închiderii procedurii de insolvență din cauza insuficienței activelor debitorului atunci când se dorește plata creanțelor împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței. Acest lucru poate fi verificat chiar împreună cu cererea de deschidere a procedurii formulată de debitor, caz în care judecătorul va declara deschiderea procedurii de insolvență și închiderea acesteia în aceeași decizie și în același timp.

În cazul declarării închiderii procedurii de insolvență, toate limitările privind competențele debitorului încetează. În cazul în care debitorul este persoană fizică, legea stabilește norme speciale pentru ca acesta să beneficieze de scutire de la plata creanțelor care nu au fost achitate în cursul procedurii de insolvență. Cerințele pentru această scutire sunt stabilite la articolele 486 și următoarele. Debitorul trebuie să fi acționat cu bună-credință și trebuie să îndeplinească anumite obligații. Debitorul trebuie să solicite personal această scutire și atât administratorul judiciar, cât și creditorii pot formula observații. Scutirea poate fi revocată în anumite cazuri, precum, de exemplu, în cazul în situația financiară a debitorului se îmbunătățește sau în cazul în care acesta nu

respectă planul de plăți pe care s-a angajat să îl respecte pentru a plăti creanțele care nu intră sub incidența scutirii.

15 Care sunt drepturile creditorilor după închiderea procedurii de insolvență?

În cazul închiderii procedurii de insolvență a persoanelor juridice ca urmare a lichidării, acestea își pierd personalitatea juridică.

În cazul în care închiderea are loc în temeiul punerii în aplicare a concordatului, creditorilor li se vor plăti creanțele în conformitate cu dispozițiile acestuia. Creditorii privilegiați care nu au semnat concordatul creditorilor pot continua sau pot iniția proceduri de executare individuale, în anumite împrejurări.

În cursul punerii în aplicare a concordatului creditorilor, este de asemenea posibil ca debitorul să își piardă personalitatea juridică printr-un proces de modificare structurală, care a avut drept rezultat asumarea datoriilor de către o nouă întreprindere sau de către o societate absorbantă.

În cazul debitorilor care sunt persoane fizice, închiderea procedurii de insolvență ca urmare a lichidării sau din cauza insuficienței activelor înseamnă că creditorii pot iniția acțiuni de executare individuale împotriva debitorului, cu excepția cazului în care acesta a fost scutit de la plata creanțelor neachitate în conformitate cu modalitățile prevăzute la articolul 178bis.

Redeschiderea procedurii de insolvență

În cazul în care se emite un ordin de insolvență pentru un debitor care este persoană fizică în termen de cinci ani de la închiderea procedurii de insolvență anterioare din cauza lichidării sau din cauza insuficienței activelor, se va considera că are loc o redeschidere a procedurii anterioare.

În cazul debitorilor care sunt persoane juridice, redeschiderea procedurii de insolvență care a fost închisă ca urmare a lichidării sau din cauza insuficienței activelor va fi dispusă de aceeași instanță care a judecat prima procedură, va fi analizată în cadrul aceleiași proceduri și se va limita la faza de lichidare a activelor și a drepturilor care au apărut ulterior.

În anul următor datei deciziei de închidere a procedurii de insolvență din cauza insuficienței activelor, creditorii pot solicita redeschiderea procedurii în scopul instituirii unor măsuri de recuperare, indicând măsurile specifice care trebuie să fie inițiate sau furnizând, în scris, faptele relevante care ar putea conduce la calificarea drept culpabilă a insolvenței, cu excepția cazului în care a fost emisă o hotărâre privind clasificarea în cadrul procedurii de insolvență închise.

16 Cine suportă costurile și cheltuielile legate de procedura de insolvență?

În conformitate cu articolul 242 din textul reformat al Legii privind insolvența, toate cheltuielile de judecată aferente solicitării deschiderii procedurii de insolvență și desfășurării acesteia sunt creanțe împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței. În special, acestea includ toate creanțele care decurg din cheltuielile de judecată aferente solicitării deschiderii procedurii de insolvență și ordinului de deschidere a procedurii de insolvență, adoptării de măsuri asigurătorii, publicării deciziilor prevăzute de această lege, precum și participării și reprezentării debitorului și a administratorului judiciar în cadrul procedurii de insolvență și al procedurii incidentale, atunci când participarea acestora este obligatorie din punct de vedere juridic sau este în interesul masei bunurilor care face obiectul insolvenței, până la data intrării în vigoare a concordatului sau, în caz contrar, până la închiderea procedurii de insolvență, cu excepția creanțelor care rezultă în urma căilor de atac introduse împotriva deciziilor instanței atunci când acestea sunt total sau parțial respinse cu un ordin expres de plată a cheltuielilor de judecată.

Sunt incluse, de asemenea, drept creanțe împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței, în conformitate cu alineatul (3) al aceluiași articol, cheltuielile de judecată care decurg din participarea și reprezentarea debitorului, a administratorului judiciar sau a creditorilor legitimi în procedură care, în interesul masei bunurilor care face obiectul insolvenței, continuă sau este inițiată în conformitate cu dispozițiile acestei legi, cu excepția dispozițiilor referitoare la cazurile de retragere, de acceptare, de încheiere a unui acord sau de

apărare separată a debitorului și, dacă este cazul, în limitele cantitative stabilite în lege.

În cazul închiderii procedurii de insolvență din cauza caracterului insuficient al masei bunurilor care face obiectul insolvenței, creanțele pentru cheltuielile de judecată sunt plătite înainte de restul creanțelor împotriva masei bunurilor care face obiectul insolvenței, cu excepția creanțelor lucrătorilor și a creanțelor aferente obligațiilor de întreținere (articolul 473).

Onorariile administratorului judiciar se impută asupra masei bunurilor care face obiectul insolvenței și sunt stabilite de judecător în conformitate cu o grilă de onorarii aprobată prin lege; în prezent, se aplică grila de onorarii aprobată prin Decretul regal nr. 1860/2004 din 6 septembrie 2004. Articolul 84 conține norme speciale pentru stabilirea acestor onorarii și producerea de efecte.

Legea prevede posibilitatea numirii unor asistenți delegați pentru furnizarea de asistență administratorului judiciar, iar remunerarea lor este suportată de acesta din urmă.

17 Care sunt normele privind nulitatea, anularea sau inopozabilitatea actelor juridice prejudiciabile masei credale?

Reglementarea acțiunilor revocatorii din cadrul procedurii de insolvență este cuprinsă la articolele 226 *et seq.* din textul reformat al Legii privind insolvența. Aceste dispoziții au făcut obiectul unor modificări succesive, în principal în legătură cu natura „*mecanismelor de protecție*” ale acordurilor de refinanțare.

Articolul 226 conține mecanismul juridic pentru acțiunile în recuperare, pe baza unei clauze generale care declară toate actele efectuate de debitor care sunt „în detrimentul activelor care intră sub incidența procedurii” drept „revocabile”, indiferent dacă a existat sau nu a existat „intenția de a induce în eroare”. Pentru a garanta efectele revocării, se stabilește un termen special: cei doi ani anteriori datei ordinului de insolvență.

(A) Termen de revocare

Legislația optează pentru stabilirea unui termen de revocare special: doi ani anteriori, calculați retroactiv de la data ordinului de insolvență.

(B) Noțiunea „prejudiciu patrimonial”

Actele efectuate de debitor în timpul „perioadei suspecte” pot fi revocate dacă acestea sunt în detrimentul activelor care intră sub incidența procedurii. Prejudiciile patrimoniale trebuie să fie dovedite în mod satisfăcător de către partea care depune plângerea. Cu toate acestea, având în vedere dificultățile pe care le presupune în mod normal dovedirea actelor prejudiciabile, Legea privind insolvența facilitează introducerea de acțiuni prin stabilirea unei serii de prezumții. Așa cum se întâmplă în cazul altor materii de drept, prezumțiile pot fi absolute sau relative. Astfel:

(a) există prezumție absolută de prejudiciu patrimonial în două cazuri:

(i) atunci când este vorba despre înstrăinarea activelor cu titlu gratuit, cu excepția donațiilor pentru utilizare, și

(ii) atunci când este vorba despre plăți și despre alte acte care sting obligații care devin scadente ulterior ordinului de insolvență, cu excepția cazului în care acestea sunt acoperite cu garanții reale, caz în care prezumția admite proba contrară;

(b) prejudiciul patrimonial poate fi respins în două cazuri:

(i) atunci când este vorba de o înstrăinare de active contra cost persoanelor care au o relație specială cu debitorul aflat în stare de insolvență,

(ii) atunci când este vorba despre grevarea cu sarcini a bunurilor în favoarea unor obligații preexistente sau în favoarea unor obligații noi asumate pentru a le înlocui pe primele menționate, și

(iii) atunci când este vorba de plăți și de alte acte care sting obligații garantate cu garanții reale și care devin scadente ulterior ordinului de insolvență.

(C) Procedura

Calitatea procesuală activă de a introduce acțiuni revocatorii în cadrul procedurii de insolvență revine administratorului judiciar. Cu toate acestea, pentru protejarea creditorilor față de inacțiunea administratorilor judiciari, legea prevede o calitate procesuală activă subsidiară sau de al doilea grad pentru creditorii care au solicitat în scris administratorului judiciar să introducă o acțiune revocatorie dacă, în termen de două luni de la data solicitării, administratorul judiciar nu formulează această acțiune. Legea conține norme care au drept scop să asigure că administratorii judiciari își îndeplinesc în mod eficient rolul de a asigura faptul că activele care intră sub incidența procedurii nu se înstrăinează. Pentru acțiunile îndreptate împotriva acordurilor de refinanțare, calitatea procesuală activă aparține exclusiv administratorului judiciar, excluzând orice altă calitate procesuală subsidiară.

Pentru a proteja acordurile de refinanțare, există norme speciale care rezultă din modificări legislative recente, care definesc mecanismele de protecție care fac ca aceste acorduri (aprobată în anumite condiții) să reziste în fața acțiunilor revocatorii (articolul 604 din textul reformat al Legii privind insolvența).

Cum poate fi evitată insolvența prin aprobarea unui plan de restructurare?

Legea privind insolvența permite accesul debitorilor la două mecanisme de restructurare a datoriilor: notificarea privind începerea negocierilor cu creditorii (*comunicación de inicio de negociaciones*) sau elaborarea unui plan de restructurare (*plan de reestructuración*).

Orice persoană fizică sau juridică implicată într-o activitate comercială sau profesională poate notifica deschiderea negocierilor cu creditorii sau poate solicita în mod direct aprobarea unui plan de restructurare în conformitate cu dispozițiile prezentei cărți (articolul 583 din textul reformat al Legii privind insolvența)^[1].

Pentru a avea acces la oricare dintre procedurile de restructurare, debitorul trebuie să se afle într-una dintre aceste situații de insolvență: probabilitate de insolvență, în stare de insolvență iminentă sau în stare actuală de insolvență. În acest din urmă caz, procedura este accesibilă numai dacă nu a fost admisă nicio cerere de deschidere a unei proceduri obligatorii (*concurso necesario*) (articolul 636 din textul reformat al Legii privind insolvența).

Pe lângă categoriile tradiționale de insolvență actuală și insolvență iminentă, apare o a treia categorie, probabilitatea insolvenței, atunci când este previzibil în mod obiectiv că, în absența unui plan de restructurare, debitorul nu va fi în măsură să își achite datoriile în mod regulat în următorii doi ani. Această nouă categorie este prevăzută la articolul 2 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/1023, care se referă la probabilitatea insolvenței, termen care pare să fie definit în considerentul 22 al directivei ca fiind o etapă anterioară insolvenței iminente.

Notificarea privind începerea negocierilor cu creditorii în vederea încheierii unui acord de restructurare va acorda debitorului un termen de trei luni pentru a negocia în mod calm cu creditorii, prin obținerea unei suspendări a procedurii de executare silită (*paralización de las ejecuciones*) împotriva activelor necesare pentru continuarea activității debitorului și prin evitarea inițierii unei noi proceduri de executare silită (cu excepția creanțelor publice). Aceasta conduce, de asemenea, la suspendarea cererilor de deschidere a unei proceduri obligatorii depuse de către creditorii, asigurându-se că negocierile pot avea loc fără riscuri suplimentare sau fără o posibilă reziliere a contractelor necesare pentru continuarea activității debitorului. Ca o nouă caracteristică, judecătorii pot admite suspendarea (*suspensión*) cererilor de deschidere a unei proceduri voluntare, atâta timp cât efectele notificării sunt în vigoare.

Efectele notificării privind începerea negocierilor – suspendarea procedurii de executare silită și suspendarea cererilor de deschidere a unei proceduri obligatorii – se mențin pe o perioadă de trei luni de negocieri (care poate fi prelungită de către instanță cu încă trei luni în temeiul articolului 607 din textul reformat al Legii privind insolvența). Situația de insolvență care a justificat notificarea trebuie să se rezolve prin ajungerea la un acord cu privire la un plan de restructurare, având posibilitatea de a solicita aprobarea acestuia sau de a depune o cerere de deschidere a procedurii de insolvență voluntară în termen de o lună. În orice caz, efectele notificării vor fi anulate și nu există nicio posibilitate de a efectua o a doua notificare privind începerea negocierilor în termenul respectiv. Debitorul trebuie să aștepte un an pentru a face acest lucru.

În urma acestei proceduri de negociere, se poate ajunge la un acord de restructurare, care reprezintă a doua procedură de pre-insolvență prevăzută de legislația spaniolă.

Planurile de restructurare sunt considerate a fi cele care vizează modificarea componenței, a condițiilor sau a structurii activelor și pasivelor debitorului sau a capitalurilor proprii ale acestuia, inclusiv transferurile de active, unități de producție sau ale întregii societăți, precum și orice modificări operaționale necesare sau o combinație a acestor elemente (articolul 614 din textul reformat al Legii privind insolvența).

Planul este definit în linii mari: planurile de lichidare a societății sunt, de asemenea, permise, cu condiția ca societatea să fie viabilă și ca planul să includă garanții care să permită atât aprobarea, cât și criticarea planului de către acționari (*socios*) și/sau creditorii (*acreedores*).

Prin urmare, planul poate implica o restructurare a activelor debitorului (modificarea componenței sau a condițiilor, inclusiv posibilitatea de a rezilia contracte în interesul procedurii de insolvență), a pasivelor sau a capitalurilor proprii [capitalizarea creanțelor (*capitalización de créditos*) sau a operațiunilor de tip „acordeon” (*operaciones acordeón*)] sau poate prevedea transferul activelor, al unității de producție sau al întreprinderii în activitate sau alte modificări operaționale (cum ar fi măsurile privind forța de muncă) sau o combinație a celor de mai sus. Prin urmare, aceasta poate implica operațiuni de mărire sau de micșorare a capitalului social, modificări structurale și/sau cedarea activelor esențiale care necesită implicarea acționarilor.

În plus, principiul universalității nu se aplică măsurilor care afectează pasivele, deoarece nu este necesar să se includă toate datoriile, fără a aduce atingere excluderilor legale [creanțele de întreținere (*créditos por alimentos*), creanțele care decurg din răspunderea extracontractuală (*responsabilidad extracontractual*), creanțele lucrătorilor (*créditos laborales*), altele decât cele ale personalului de conducere de nivel superior, articolul 633]; excluderi voluntare pot fi acordate la discreția persoanei care propune planul. Debitorului îi revine sarcina de a stabili datoriile pe care dorește să le includă în planul de restructurare.

Nu toate planurile de restructurare necesită aprobarea instanței: implicarea instanțelor este limitată la anumite cauze.

Se anticipează implicarea instanțelor în cazul planurilor de restructurare care prevăd efecte ce se extind la creditorii disidenți (*acreedores disidentes*) dintr-o anumită clasă, la clase întregi de creditorii disidenți sau chiar la acționarii care nu au votat favorabil [articolul 615 alineatul (1) din textul reformat al Legii privind insolvența] sau în cazul în care este necesar să se protejeze planul și garanțiile, actele sau tranzacțiile prevăzute de acesta împotriva normelor generale privind acțiunile revocatorii în cadrul procedurii de insolvență (*acciones rescisorias concursales*) sau să se acorde anumite privilegii pentru finanțarea acordată sau angajată în contextul planului de restructurare, în cazul unei proceduri de insolvență ulterioare [articolul 615 alineatul (2) din textul reformat al Legii privind insolvența].

După obținerea majorităților necesare și îndeplinirea cerințelor de fond și de formă, debitorul sau creditorii pot solicita judecătorului aprobarea planului de către instanță, astfel încât acesta să producă efectele prevăzute de lege și să poată fi executat împotriva părților. În ceea ce privește aprobarea planului, părțile disidente îl pot contesta în fața instanței provinciale, cu excepția cazului în care solicitantul a optat pentru o procedură de aprobare cu dreptul de a fi ascultat sau pentru o contestație prealabilă.

Ce procedură de insolvență se aplică microîntreprinderilor?

Reforma introdusă prin Legea nr. 16/2022 din 5 septembrie 2022, care transpune Directiva (UE) 2019/1023 în dreptul intern, adaugă în textul reformat al Legii privind insolvența o carte III referitoare la procedurile speciale pentru microîntreprinderile (*microempresas*) (persoane fizice sau juridice) care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 685 și care sunt susceptibile de a intra în stare de insolvență, sunt în prezent în stare de insolvență sau sunt expuse riscului de insolvență iminentă.

Aceasta este o procedură online care utilizează formulare standard și permite aprobarea rapidă a unui plan de asigurare a continuității activității, cu remiteri și perioade de grație (*quitas y esperas de los créditos*), sau „lichidarea” activelor debitorului și stingerea personalității juridice a societății (*extinción de la personalidad jurídica de la sociedad*) în cazul în care nu este posibilă continuarea activității acesteia.

Această procedură implică debitorul, creditorii și, în anumite cazuri, întrucât intervenția acestora nu este obligatorie, administratorul judiciar (*administración concursal*).

Cum sunt reglementate scutițiile de la plata datoriilor neachitate pentru persoanele fizice?

Debitorul persoană fizică, indiferent dacă este sau nu antreprenor, poate solicita o scutire (*exoneración*) în ceea ce privește datoriile neachitate, în conformitate cu termenii și condițiile prevăzute în textul reformat al Legii privind insolvența (articolul 486 și următoarele), cu condiția să fi acționat cu bună-credință. În acest scop, debitorii pot alege între două căi: 1. depunerea unui plan de plăți fără lichidarea prealabilă a activelor care fac obiectul procedurii sau 2. lichidarea activelor și drepturilor acestora.

Sub rezerva îndeplinirii cerințelor de fond și de procedură, scutirea se aplică tuturor datoriilor neachitate, sub rezerva excepțiilor prevăzute la articolul 489 [datorii care decurg din răspunderea civilă extracontractuală, răspunderea civilă pentru săvârșirea unei infracțiuni (*responsabilidad civil derivada del delito*), creanțe de întreținere, creanțe de drept public (*créditos de derecho público*) (peste 10 000 EUR), costuri și cheltuieli aferente cererii de acordare a scutirii, datorii garantate cu garanții reale].

În anumite cazuri, scutirea poate fi revocată și, în orice caz, nu se aplică terților care sunt obligați legal sau contractual să achite datoria care face obiectul scutirii.

[1] Articolul 583 alineatul (2) din textul reformat al Legii privind insolvența exclude următorii debitori: (a) societățile de asigurare sau de reasigurare, (b) instituțiile de credit, (c) societățile de investiții sau societățile de plasament colectiv, (d) contrapărțile centrale, (e) depozitarii centrali de titluri de valoare, (f) alte entități și organisme financiare, precum și autoritățile care reprezintă organizarea teritorială a statului, organismele din sectorul public și alte organisme de drept public [articolul 583 alineatul (3) din textul reformat al Legii privind insolvența].

■ Ultima actualizare: 22/05/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.